

Jes Blomst, men at det Specielle vil man ikke lære. Det ærede Medlem talte om latinist Stil; den vil han have, endstjondt han har været med til at faa den ihjel som Examinenssag. Jeg maa her sige, at, hvis man vil, at Noget skal læres dygtigt og skarpt, saaledes at det bærer en virkelig Frugt, saa maa man gjøre det til Examinenssag, thi ellers ville de Disciple, der ikke gide lære Noget, som skulle drives frem, skulle vækkes, Intet gjøre ved Sagen. Men jeg skal for at vise, hvorledes man argumenterer fra Forhold, som man ikke har sat sig ind i, nu gaa til den Bemærkning, som det ærede Medlem gjorde om, at den latinistiske Stil nu indsendes til Undervisningsinspektoren, og at dette skulde medføre, at den forceres. Den latinistiske Stil indsendes ikke som saadan til Undervisningsinspektoren men sammen med alle de skriftlige Arbejder. Det er derfor nu strax en stor Misforståaelse, naar man siger, at latinist Stil indsendes, og af den Grund tror, at der lægges urimelig Vægt paa den. Net, dansk Stil indsendes ogsaa og ligeledes de tydske Stile, saalænge der skrives saadanne, altsaa i de lavere Klasser indtil 6te Klasse, og de mathematisk skriftlige Prøver indsendes ogsaa; Altsammen indsendes det, og denne Indsendelse har slet ikke saa Meget at betyde. De skriftlige Prøver, som saaledes indsendes, risikere maagte at blive efterseete, men hvert andet Aar ere jeg og Andre selv ved Skolerne og se efter og deltage i Censuren paa Stedet, og det har noget ganske Andet at betyde end Indsendelsen. Indsendelsen af alle skriftlige Examinensarbejder har den Hensigt, at, da man ikke, saaledes som det hidtil har været ordnet, hvert Aar kan skaffe sig den fulde Kontrol med Skolerne, vil man sikke sig imod, at der hvert andet Aar indtræder Slappelse; men jeg kan forsikre det ærede Medlem, at der er en langt skarpere Kontrol, naar vi selv ere tilstede, end naar Arbejderne indsendes, thi vi ere Alle overvædede af Arbejde, og da Arbejderne blive indsendte i saa stor en Mængde fra alle de Skoler, hvor vi ikke have været, er det os desto værre ikke muligt at gennemgaa dem alle. Naar jeg tilligemed mine Kolleger i en hel Maaned have hengivet os helt til Skolerne,

se vi os sjældent istand til at gennemgaa hvert enkelt af de indsendte Arbejder, men naar der saaledes fra alle de Skoler, hvor vi ikke have været, indsendes Bunkter af Arbejder, se vi nogle enkelte af dem igjennem for at undersøge, om de i det Hele taget ere censurerede efter samme Maalestof. Der ser den ærede Landstingsmand, at han har argumenteret fra Bestaffenheden af et Forhold, som han slet ikke har kjendt. Man vil have Stil, man vil have, at der skal erhverves virkelig grammatisk Indsigt og derigjennem logisk Sands; men man vil ikke have det som Examinenssag, fordi man dog ikke lærer at skrive korrekt Fransk. Ja, i Skolen lærer man Intet til Fuldkommenhed; man lærer det saaledes, at man lægger en Grundvold for siden at kunne uddanne sig deri, og saaledes, at alle Hovedbegreberne blive klarede, men man vinder ikke det Overblik over alle Finesser, og navnlig ikke den Hurtighed i at bevæge sig i Sproget, som hører til, naar man vil tale eller til daglig Brug skrive Sproget; det er noget ganske Andet. Den hele grammatiske Dannelse ligger i, at jeg i No gennem Reflexion og med Benyttelse af Hjælpeord kan komponere en Sætning og en Periode i det fremmede Sprog, men ligger ikke i Dynaaelsen af Færdighed til at kunne tale det, til at kunne ansættes som Handelskontorist eller til som Officer at kunne korrespondere i det paagjældende Sprog med Fremmede. For den grammatikalske Dannelse har det, der her er Tale om, sin store Betydning, og alle dem, som tro, at der virkelig skal læres eet Sprog videntligt og med Indsigt i de grammatiske Former, opfordrer jeg til at stemme for Vædringsforslaget. — I Realiteten har jeg da ogsaa fundet den fuldstændigste Tilstemning hos den ærede Ministre, idet han sagde, at hans egen Overbevisning stemte dermed; men saa have vi atter — ja, det gjør mig ulydligt ondt — ved et saadant lille Punkt Betsmelighedshensynet, Hensynet til mulige Vanskeligheder, der kunne opstaa. Det er de Bilskaar, hvorunder Landstinget behandler et saa vigtigt Anliggende som Landets høiere Skolevæsen, at man finder det betænkeligt, at Landstinget, naar det har fundet sig i at udelade